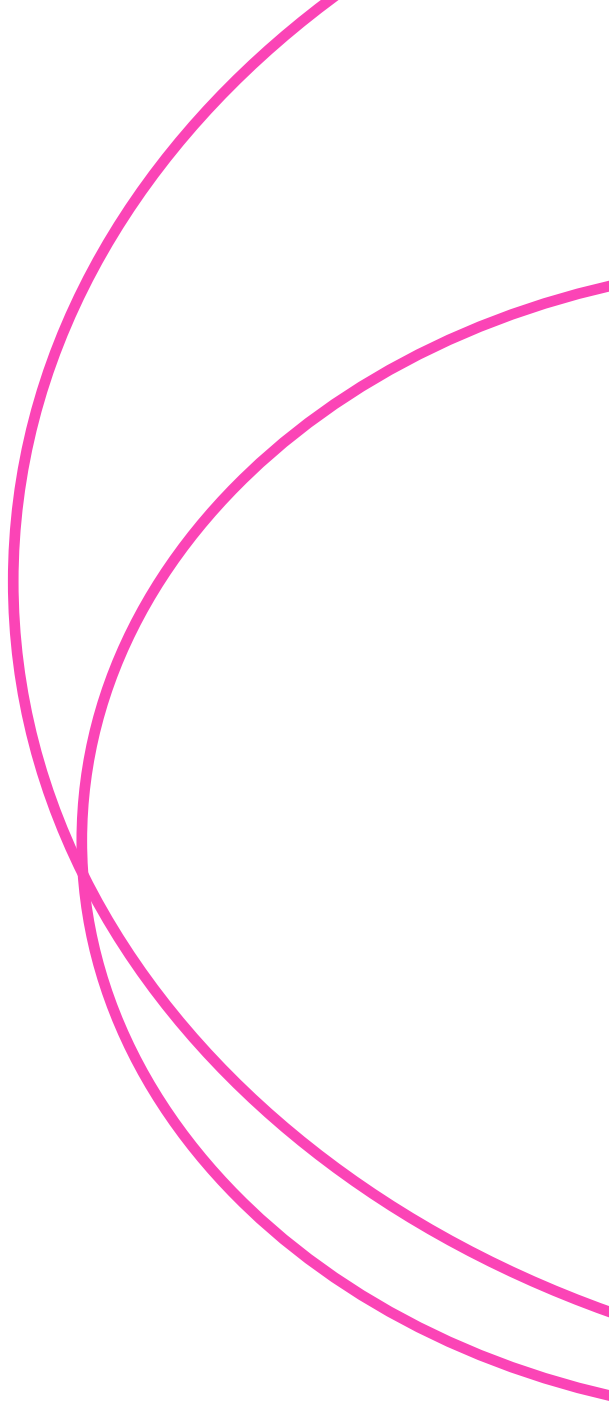

A woman with dark hair is curled up inside a large, spherical wire cage. The cage is made of thin, dark metal rods. The woman is wearing a light-colored, possibly white, top. The background is dark, and the lighting is dramatic, highlighting the woman and the cage. A large, bright pink circular graphic element is overlaid on the image, partially obscuring the cage and the woman.

host

petra
dvořáková
sítě

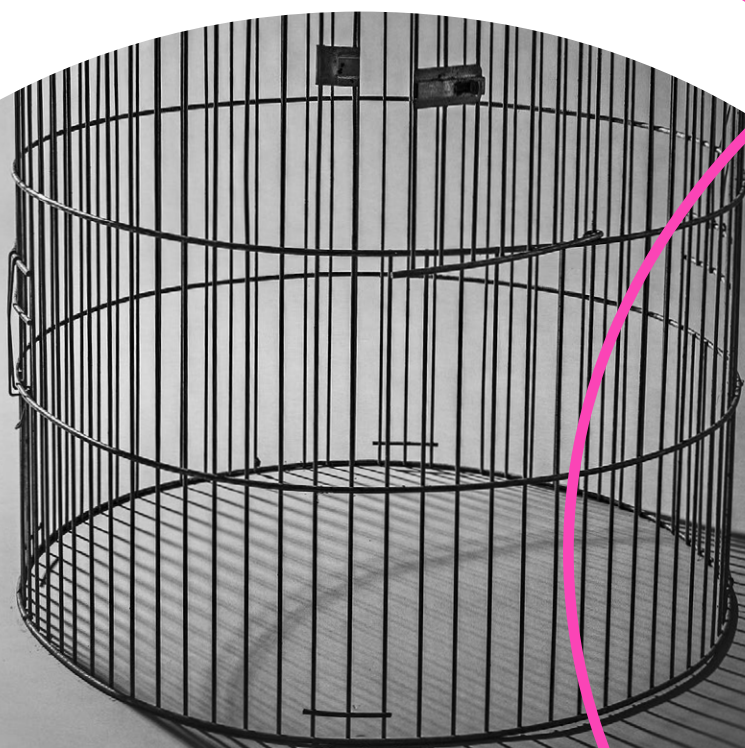
příběhy (ne)sebevědomí

brno 2016

petra
dvořáková
sítě

petra
dvořáková
sítě

© Petra Dvořáková, 2016

Photo © Věra Stuchelová, 2016

© Host – vydavatelství, s. r. o., 2016 (elektronické vydání)

ISBN 978-80-7491-722-6 (Formát PDF)

ISBN 978-80-7491-723-3 (Formát ePub)

ISBN 978-80-7491-724-0 (Formát MobiPocket)

*Mé tělo je jako vězení,
které mi brání tančit s těmi, jež miluji.
Avšak moje mysl má klíč.*
Peter Gabriel

I. tak tohle jsem já

Bylo to, jako by se kolem vás stahovala veliká síť. Jenže vy jste do poslední chvíle neměli tušení, že jste hlavními aktéry obrovského rybolovu. Že jste dokonce tou hlavní kořistí. Jako byste sledovali dokumentární film v televizi očima potápěče. Rybáři spustili síť do hlubiny. Chvíli nevíte, co se děje. Potom kamera skrze temnou vodu zaměří první oka sítě. V té chvíli není jasné, zda je kameraman uvnitř sítě, nebo vně. Jenže vám je to úplně jedno. Jako diváci filmu můžete zůstat naprosto klidní. Co na tom záleží, i kdyby byl potápěč uvnitř. Vás se to

netýká. Síť v záběrech se pozvolna stahuje, divák už vidí celou stěnu, ryby se míhají stále hustěji, až jsou pevně uzavřené ve vaku, který je tažen vzhůru. Teprve teď vám dojde, jak se věci mají. A kde v tom všem stojíte vy sami. Jenže to už je pozdě. Přesně tak to bylo. Jestli tomu celému chcete porozumět, zapomeňte na jakoukoliv logiku. Zapomeňte na všechny zákonitosti, podle kterých jste se až dosud v každodenním životě orientovali. Zapomeňte na svou vysokou sociální inteligenci i mimořádně vyvinutou schopnost odhadnout chování druhého člověka několik kroků dopředu. Přestaňte si věřit. Od této chvíle nevíte, jestli jste uvnitř, nebo vně.

Brr, otrásla se Kristýna. Pěšky přes půl města v takové zimě. Rychle s Tomíkem přeběhli silnicí a vystoupali po kamených schůdkách k Magdinu domu. Chladný vzduch si brzy našel cestu pod odstátý lem Kristýnina krátkého kabátku a teď už měla v těle prokřehlou snad každou kost. Podzim se ohlašoval všude, kam se jen podívala. Rychle žloutnoucí listí poletující po chodníku a šedivé mlhy, skrze které jen sem tam prosvítlo nízké slunce, dosvědčovaly jeho přítomnost, jak jen se dalo.

„Já, já zazvoním!“ Tomášek stejně nečekal na Kristýnin souhlas a už dlouze tiskl tlačítko zvonku. *Jako vždycky*, pomyslela si. Znovu se sama před sebou zastyděla. Sice se chtěla s Magdou poradit o jisté věci, ale moc dobře věděla, že je to jen výmluva, aby se nemusela účastnit Magdiny rodinné oslavy. Zvláště když do její rodiny nepatřila. Za všechno mohlo Kristýnino sebevědomí. Na jedné straně ho měla tak málo, že jí znepríjemňovalo život skoro na každém kroku. Ale na druhé straně se jí ho dostávalo pořád ještě tolik, že by ji samo o sobě nikdy nedokázalo přimět k návštěvě psychologa. Byla to přesně ta porce sebedůvěry, která člověka netrápí „mezi svými“, ale stává se peklem ve chvíli, kdy se má osvědčit před někým cizím. Kristýnu samotnou rozčilovalo, že se nedokáže skoro nikdy uvolnit. Její dny byly jeden vedle druhého napjaté jako struny, aniž k tomu měla vážnější důvod, a co chvíli se propadala do nejistoty a váhání. Proč se sakra pořád potřebuje o něčem ujišťovat? Je přece už dost stará a dost chytrá na to, aby věděla, že když ji Magda na oslavu zve, tak tam patří. Ostych ale nakonec — navzdory všem Kristýniným předsevzetím — i tentokrát zvítězil.

„To jsi celá ty,“ zasmála se Magda, když konečně otočila klíčem a objevila se ve dveřích. Zнала ji dobře. Věděla, že Kristýna s ní touží být sama a její početná rodina by ji jen uváděla do rozpaků.

„Lego! Chci lego!“ Tomášek se nedočkavě vrhl na kostičky ukryté ve skříňce s novinami. U Magdy to důvěrně znal a vystačil si sám. Kristýna se tak mohla pohodlně uvelebit na kuchyňské pohovce a pozorovat Magdu, jak staví vodu na čaj. *Stárme*, uvědomila si, když v jejích přísně zastřižených kaštanových vlasech zahlédla prošedivělé prameny. *Kdy se to stalo?* napadlo ji. Rychle v myšlenkách zabrousila do svého svatebního alba.

Fotky nám kazí paměť, odvážila se pípnout holka usídlená v Kristýnině hlavě. Vida, fotky si opravdu pamatuje líp než skutečnost. Na nich je Magdina tvář ještě hladká. Jenže to už je šest let. A od chvíle, kdy Kristýna nastoupila jako učitelka na gymnázium a kolegyně Magda ji vzala pod své ochranné křídlo, dokonce deset. *Skoro jako kdyby byla moje máma*, vzdychla spokojeně holka.

Jen si na tobě kompenzuje, že nemohla mít děti. Vzbuzuješ soucit, ozvali se okamžitě porotci, věční zastánci Kristýnina rozumu a kritického myšlení. Ale dnes je Kristýna nechtěla poslouchat.

„Škoda že nemohl přijít Jáchym,“ zalitovala nahlas, aby přehlušila rozbíhající se hovor v hlavě.

„Však není všem dnům konec,“ usmála se Magda. Otevřela těžké dveře vysoké lednice. „Tomík si dá zmrzlinu, vid’?“

Tomášek vyskočil od stavebnice. Zmrzlinu si dá vždycky, to Kristýna věděla moc dobře. I kdyby venku bylo dvacet pod nulou. V rohu kuchyně byla potichu puštěná malá televize.

Kristýna se na moment zadívala na vrásčité struktury mořských korálů, které právě běžely na obrazovce.

Nejsem na tom přece tak zle, uvažovala, zatímco potápěč v televizi dorážel na jakousi rybu skrývající se pod útesem. Nekonečné spory, které Kristýna vedla sama v sobě, ji vyčerpávaly. Jenže jak jinak než pečlivým zvažováním všech pro a proti se mohla ochránit před zbytečnými chybami? Už tak jich v životě nadělala víc než dost. Musela si ovšem přiznat, že žádná sebepečlivější rozvaha stejně nevedla k jasné odpovědi, která by jí zaručila klid. Ať dělala co dělala, rozum a emoce beznadějně rozdělovaly její život na dva neslučitelné póly. Znovu se otočila k obrazovce. Zalitovala, že nemůže slyšet komentář celé podmořské scény.

„Haló, paní zasněná!“ Někdo jí zaklepal na rameno. S úlekem sebou trhla. Na chvíli zapomněla, kde je. Za jejími zády stál Pavel, Magdin manžel.

„Kde se tu bereš?“ zatvářila se naoko kysele.

„To víš, vrátil jsem se po měsíci domů.“ Pavel předvedl smrtelně vážný obličej. „Rozhodl jsem se totiž dát své drahé ženušce k narozeninám to nejcennější, co může muž své choti po třiceti letech manželství dát.“

Kristýna okamžitě vytušila Pavlův obvyklý žertík. „To by mě fakt zajímalo, co to je?“

Rozverně ji objal kolem ramen. „Milá Kristýnko, přece svatý pokoj.“

Kristýna se zasmála: „Já věděla, že si Magda vzala toho pravého.“

„Koukáme na ryby,“ přerušil debatu Tomášek, který právě dojedl zmrzlinu a s umazanou pusou běžel k Pavlovi.

„Myslím, že budeš muset do toho obchodu zajít ještě jednou, pro kartáč,“ zděsila se Magda, když uviděla upatlanou tvářičku. „Musíme tomuhle špuntovi vydrhnout obličej. A to už je předškolák!“

„My to spolu nějak zvládnem.“ Pavel vzal Tomáška za drobnou ručku a vedl ho do koupelny.

„Víš, že jsou to už dva roky, co jsme se tady s Jáchymem seznámili?“ napadlo Kristýnu.

Magda se unaveně posadila na židli u kuchyňského stolu a odkopla pantofle. „Představ si, že jsem si na to taky dneska vzpomněla,“ zasmála se. „Tehdy tu byl poprvé a naposledy s Jitkou. Letí to,“ vzdychla. Magda byla posedlá pořádným nejrůznějších oslav a párty, na které zvala široké příbuzenstvo, jen aby měla pocit, že jejich dům není prázdný.

„Nebýt toho, že Pavel rozbil tu tvou památeční mísu, tak to byla tvoje nejlepší oslava,“ přitakala Kristýna.

„Já jsem ti říkala, že nikdy nevíš, kdy potkáš toho pravýho.“

Kristýna chvíli mlčky pozorovala Magdiny ruce. Na prsteníčku měla navlečený žlutý, dohledka vyleštěný kroužek. Nikdy ho nesundávala. Kristýna bezděky přešla palcem přes svou dlaň až k místu po snubním prstenu. *I po těch pěti letech jako bych ho tam pořád měla*, pomyslela na Marka a jejich zkrachovalý vztah.

„Jáchym chce, abych začala chodit na psychoterapii,“ vyslovila nakonec to, co už několik dní zaměstnávalo její mysl.

„Kvůli čemu?“ Magda se zvedla ze židle a začala rovnat nádobí do myčky.

Kristýna pokrčila rameny. „Prý bych si měla víc věřit.“

„Fakt? To já taky,“ uchichtla se Magda. „Myslíš, že by to teď po padesátce ještě mělo cenu?“

Kristýna se usklíbala: „Není nad to zestárnout se zdravým sebevědomím.“

Magda vyprskla smíchy: „Tak ti teda pěkně děkuju. A to jsem si zrovna říkala, že padesát ještě není tak hroznej věk.“

Kristýna odložila hromádku talířů, kterou vzala ze stolu, a laškovně Magdu objala. „To není. Jsi pořád krásná, ale taky máš životní moudrost.“ Potom zažadonila: „Tak mi porad, co mám dělat, prosím.“ Tušila, že se co chvíli rozletí dveře a Tomášek s Pavlem budou zpátky, a před nimi o tom mluvit nechtěla.

„A ke komu bys chodila?“ zeptala se Magda vážněji.

„Jáchym mi našel nějakou terapeutku v nemocnici. Prý s ní dokonce už mluvil.“ Kristýna zaváhala. Má Magdě říct, jak se Jáchym našel, když jeho doporučení odmítla? „Taky je někdo na Sokolce. Psychoterapeut a psychiatr v jednom. Koukala jsem na net, má dobré reference.“

„Na Sokolce?“ Magda zavrtěla hlavou. „To fakt nevím.“ Pak se ale zamyslela: „Brala bych to tak, že nemáš co ztratit. Jednou tam zajdeš a uvidíš. A je pravda, že chlapi nesnáší, když si ženská nevěří. Tak se Jáchymovi nediv.“

Kristýně se ulevilo. Magda má pravdu. Nedělá přece rozhodnutí na celý život. Zkusit to může. Přesně tak. Šibalsky zamrkala. „Já věděla, že ty jsi ge-ni-ál-ní!“

Magda se znovu zasmála. „Ale to nádobí si budu muset uklidit sama, že?“

„Já vím, promiň, žvaním a ruce mi stojí.“ Kristýna rychle popadla další hromádku talířů. Byla Magdě vděčná.

V tom okamžiku se u dveří rozdrnčel zvonek. „To bude Jáchym,“ zaradovala se. Konečně.

„Strejda!“ Na chodbě se ozval dusot Tomíkových bačkůrek.

Pokud opravdu chcete změnit svůj život, najdete si velmi dobrého terapeuta. Pátrejte po jeho zkušenostech, otestujte si, jestli si s ním lidsky sednete. Promyslete si dobře, jestli chcete chodit k muži, nebo k ženě. Myslete na to, že si musíte vzájemně důvěřovat. Ověřte si, že vás bude jako klienta vždy chránit a stát na vaší straně. A nezapomeňte, že ani potom nemáte vyhráno.

Jáchym zastavil se svým luxusním autem těsně u okraje chodníku, kam se obratně vtěsnil mezi starou felicii a tmavě modrého renaulta. Kristýna už si zvykla, že tohle auto působí na malém městě jako pěst na oko a přitahuje pozornost kolemjdoucích. Stejně jako ji přitahoval Jáchym. Už jen tím, že zásadně nosil oblek a i v nejběžnějších situacích se choval možná až přehnaně galantně. Zvlášť na takových místech, jako byly zdejší obchody, hospůdky nebo kavárny, svou noblesou bezděky upozorňoval na všechny ty maloměstské burany kolem sebe.

„Ještě máme chvíli času,“ podíval se na hodinky a letmo Kristýně přešel dlaní po tváři. Nadechla se. Cítila, jak se jí svírá hrdlo.

„Škoda že tam nemůžeš se mnou.“ Teď skoro litovala, že se nechala k návštěvě terapeuta přesvědčit.

Jáchym se pousmál. „Kristy, nešil. Musím na tu schůzku. A snad to bude profík. Vždyť už jsi s ním mluvila po telefonu.“

„Vůbec nevím, co tam budu vykládat,“ zapochybovala ale ještě víc Kristýna.

„Já ti říkal, že před terapeutkou by ses cejtila líp.“ Jáchym si pohrával s přívěskem u klíčků v zapalování.

„To ti to moje sebevědomí připadá fakt jako takovej problém?“ opáčila. „To by pak musela u psychologa sedět každá druhá ženská...“

„Taky že jo. Ale ony se radši donekonečna užírají svejma komplexama.“

Kristýna pozorovala Jáchymovy štíhlé prsty.

„Hele, a ty si ve všem normálně věříš?“ napadlo ji. Zkusila si protáhnout nohy. Tohle auto připomínalo pojízdný hotel.

„Samozřejmě.“ Jeho hlas zněl neochvějně. „Vím, kdo jsem. Můžu se na to spolehnout.“

„Nikdy o sobě nepochybuješ?“ Kristýna se snažila prodloužit poslední minuty před odchodem.

„Nemám důvod,“ usmál se a ubral na basech hudbě, která se linula z reproduktorů. Nenápadně mrkla, kterým tlačítkem pootočil. Mezi tou elektronikou a nejrůznějšími vymoženostmi na palubní desce se nebyla schopná ani po třech měsících společného soužití zorientovat.

To je kouzelný, vzdychala obyvatelka její hlavy. Takhle bych to chtěla mít.

Tak se od něj uč, popostrčil ji okamžitě kdosi z poroty. Všechno to máš ve svých rukách!

„Podívej, to, že nemáš mámu, tě nějak poznamenat muselo.“ Jáchym se s přesností chirurga dotkl Kristýnina

bolavého místa. Mnoho let pro ni nepřítomnost matky znamenala jen slepou skvrnu, zakreslenou v mapě jejího dětství. Teprve později si ji začala plně uvědomovat. Matka jí chyběla a ona nebyla schopná s tím jakkoliv naložit.

Jestliže se ale Kristýně ještě před týdnem u Magdy zdálo její rozhodnutí snadné, dnes jí v hlavě naskakovaly ty nejbizarnější obrazy z amerických sitcomů: neurotický muž ležící na pohovce vyjevuje své tragické dětství terapeutce, zatímco ta na židli u jeho hlavy spokojeně podřimuje.

„Probůh, snad to není žádnéj blbej psychoanalytik,“ prohodil Jáchym, jako by jí četl myšlenky. „Já ti říkal, že máš jít k tý ženské,“ dodal ještě. Potom se k ní natáhl a jemně ji políbil na tvář. „Tak už běž...“

Přiklonila hlavu k jeho rameni. Ještě na okamžik nasála vůni jeho kůže. Teprve potom vystoupila z auta.

„Zvládneš to nahoru sama, že jo?“ zažertoval.

„Rozhodně ne,“ zasmála se.

Ještě před těžkými vchodovými dveřmi se ohlédla, jako by se chtěla naposledy pohledem ujistit, že dělá dobře. Jáchym se už ale nedíval. Se skloněnou hlavou si pročítal cosi v mobilu, potom rychle nastartoval a odjel.

Pracovna terapeuta měla být někde ve druhém patře starého domu. Ostatně všude visely cedulky se šipkami, které ji směřovaly do malé čekárny na konci chodby. Bleskurychle přelétla nápisy na dveřích: *MUDr. Mgr. Anatolij Pruskij... Hodiny pro objednané klienty... Nekrepejte, vyčkejte našeho příchodu.* Poslušně usedla na polstrovanou židli a papírovým kapesníkem si pečlivě otřela upocené dlaně. Po chvíli se šedivé dveře pracovny konečně otevřely.

„Tak pojďte dál,“ usmál se prošedivělý muž v tmavé polo-košili a potřásl Kristýně rukou. V jeho hlase zaznamenala sotva znatelný přízvuk. Pokynul směrem k béžovému křeslu. Zdaleka nevypadal tak rázně, jak zněl jeho hlas v telefonu. Kolik mu může být? Pětapadesát? Šedesát? Nejistě usedla na okraj křesla. Pod oknem stála na dřevěném stojanu žloutnoucí květina. Kristýna hádala, že je to maranta. *Tě se v tom světle nikdy dařit nebude*, pomyslela si. A pokoušela se v duchu uklidnit.

První sezení, 9. října

Když ke mně na terapii Kristýna přišla poprvé, nemohl jsem se ubránit pocitu, že do mé pracovny zabloudilo jakési křehké stvoření, které se mě mermomocí snaží přesvědčit, že je učitelkou češtiny a dějepisu. Dlouhé černé vlasy měla sice stažené do uzlu, ale ten jí povoloval a splýval na útlá ramena. V rozhalence košile se leskl drobný krystalek na jemném řetízku a károvaná sukně odhalovala štíhlá lýtka. To vše jí dodávalo na rafinovanosti, i když ona si to zřejmě vůbec neuvědomovala.

„Už jste někdy chodila na terapii?“ začal jsem, když mi došlo, že tahle žena rozhodně nebude z těch, kdo ze sebe bez pobídky vysypou cokoliv podstatného. „Já vím, ta kytka hyne, uklízečka ji zase přelila,“ pokusil jsem se přilákat její pohled od okna směrem ke mně.

„Nikdy,“ zavrtěla hlavou a nervózně zatěkala očima po místnosti. Nenápadně jsem sledoval stopu jejího pohledu. Odpadkový koš byl zase přečpaný papíry. Hromádka

neuklizených knih na polici. Obraz vlakového nádraží, který mi sem kdysi pověsila dnes už bývalá manželka. Potom se naše pohledy konečně na okamžik střetly. Nejistě zamrkala a na tváři se jí rychle začal rozlévat ruměnek.

„Tedy dobrá. Přišla jste ke mně na terapii. Máme tu spolu nějaký čas, který patří vám. A můžeme ho strávit, jak budete chtít,“ vysvětloval jsem jí. „Můžeme mlčet nebo si povídat, společně přemýšlet...“ Po těchto větech většinou u klientů zaregistruji sotva znatelné, ale pro mě důležité uvolnění. V totéž jsem doufal i u Kristýny, ale nic takového nepřišlo.

„Můžete si sama určit, co budeme dělat. Můžete si sama říct, co od terapie očekáváte. A potom se rozhodneme — vy i já —, jestli to spolu zkusíme. Oba si musíme být jisti, že je mezi námi porozumění. Vy i já můžeme odmítnout. Neberte si to osobně. Terapie spočívá ve vytvoření silného terapeutického vztahu. Buď to jde, nebo ne.“ Ani náznak uvolnění. „Věděla jste, že až polovina lidí, kteří chodí do terapie, mají špatně zvoleného terapeuta?“

Nejistě zavrtěla hlavou a nenápadně se vmáčkla hlouběji do křesla. Tušil jsem, jakou asi představu o nás terapeutech chová. Jako většina lidí pravděpodobně i ona považuje terapeuta za jakousi nadpozemskou bytost, jejíž život se vymyká všem problémům běžných smrtelníků. A pokud se náhodou nějaký objeví, vždy máme po ruce moudrou poučku či návod, jak ho rychle a bezpečně zažehnat. A nadto — zcela jistě disponujeme zvláštní schopností k nahlížení do nitra ostatních jedinců, kde potom sofistikovaně opravujeme, co dotyčný vesměs vlastní vinou pokazil. Kristýna alespoň podle mě už na první pohled patřila k lidem, kteří budou

vždy hledat chyby a selhání především sami u sebe. Takové klienty jsem měl popravdě řečeno raději. Nikoliv proto, že bych si tolik cenil jejich schopnosti uznat svou chybu. Tu si obvykle stejně víc přivlastňovali, než by jim skutečně náležela. Ale většinou vykazovali vyšší schopnost sebereflexe, a práce s nimi pak bývala snazší.

„Ale taky vás chci upozornit, že terapie může být i velmi těžká práce. Doslova dřina.“

Nejdřív jen mlčky přikývla, ale potom se přece jen rozpovídala. „Já vlastně ani nevím, jestli sem patřím.“ Znovu se posunula k úplnému okraji křesla, jako by se chtěla každou chvíli zvednout a odejít. Přiměla mě tím k úsměvu.

„To si určíte vy sama.“ Bylo zřejmé, že v prostoru svobody, který jsem jí právě nabídl, ještě víc znejistěla.

„Tak jsem to nemyslela... Spíš nevím, jestli mám tak velký problém, abych ho musela řešit tímto způsobem...“ Těch pár vět vyslovila téměř s námahou. Začínal jsem chápat, že na rozdíl od mnoha jiných klientů ode mě neočekává bezbřehou svobodu, ale spíš nalezení přesně ohraničeného místa na mapě, na níž jasně uvidí únikové cesty.

„Nebojte, na to přijdete.“ Poprvé se mírně pousmála. *Smích je obranná reakce, kterou dáváme nepříteli najevo, že ho nehodláme napadnout*, přišla mi na mysl známá poučka.

„Pokuste se tedy prosím několika větami shrnout problém, se kterým vám mám pomoci,“ vybídl jsem ji teď už přímočaře. Jestli byla až dosud nejistá, nyní ze sebe odpověď vysypala tak naléhavě, že mi připomněla děvče právě zkoušené před školní tabulí.

„Chtěla bych se naučit sama sobě víc věřit.“ Pobledlý ruměnc v její tváři znovu ožil. Napadlo mě, jak dlouho si tuto

větu asi připravovala a kolikrát si ji nahlas zopakovala, aby ji pak přede mnou v pravý čas takhle vystřelila. Ona však okamžitě o něco naléhavěji pokračovala, jako by první věta jen prolomila hráz pro ty další, důležitější.

„Nevěřím si. Pochybuju o sobě. O svých rozhodnutích. Netýká se to všeho. V něčem si věřím, úplně normálně. Nemusím o tom vůbec přemýšlet a překonávat nějaké nepříjemné pocity.“

„Přesně tak to bývá,“ přikývl jsem jen proto, abych usměrnil vlnu, která se na mě teď navzdory mému prvnímu dojmu valila. „V oblastech, kde si věříme, si svoje sebevědomí ani neuvědomujeme. To jen tam, kde nefunguje tak, jak má, nám to dochází.“ Chvatně přikývla, jako by mě teď ani neposlouchala a jako by moje slova — na rozdíl od těch, která proudila směrem od ní — nebyla důležitá.

„Spousta lidí na první pohled vůbec nepozná, že si nevěřím. Ale ten, kdo mě zná blíž, to vidí. Na druhou stranu — někdy trochu klamu tělem. Víím, že vypadám dost submisivně. Ale tak to není.“ Dojem děvčete z páté třídy dokázala těmi několika větami přemalovat na obraz zatím neurčitěho, rozhodně však pokročilého výrazu. Od této chvíle mi bylo jasné, že Kristýna bude jedním z těch klientů, u kterých bývá terapeutické doprovázení komplikovanou poutí. A že se musím připravit na cestu, na které i já sám mnohokrát ztratím směr, a cíl se pak může vyjevit zcela nečekaně. A to prakticky kdekoliv.

„Často zareaguju sebejistě tam, kde to nikdo nečekal. A všichni jsou překvapení,“ chrlila ze sebe. Její výrazný obličej poutal mou pozornost. Až teprve teď jsem si všiml, jak

prsty levé ruky urputně svírá opěrku časem poznamenaného křesla.

„Dobrá tedy,“ pokusil jsem se znovu rozhrnout alespoň něco málo z toho přívalu, který se na mě tak nečekaně sesypal. „Povězte mi, v kterých oblastech si věříte a v kterých ne.“ Byla to hloupá pobídka a já jsem si to uvědomoval. Nemohl jsem přece čekat, že svůj život rozškatulkuje podle vzorce: věřím si — nevěřím si. Potřeboval jsem ale získat možnost pauzy, alespoň krátce se zamyslet.

„To je těžké takhle roztrítit,“ zaváhala a zhluboka se nadechla. Krystalek na jejím krku vklouzl hlouběji mezi porozepnutý límeček blůzky.

„Nemám potíže v práci. Studovala jsem češtinu a historii. Stačí, aby někdo nadhodil nějaké téma z oboru, a všechno ze mě spadne.“ Hranou dlaně jako by chtěla smést červeň, která jí opět začala ulpívat ve tváři. Navzdory tomu jsem mlčel a neposkytl jí jedinou známku ujištění. Chtěl jsem ji alespoň na moment zahlédnout ve volném prostoru.

„Táta je restaurátor. Pořád seděl v knihách o umění. A já s ním. Taky jsme spolu hodně chodili po památkách. Vždycky jsem chtěla studovat dějiny. Ale nepředstavovala jsem si, že budu učit na gymnáziu. Víc by mě bavila práce v muzeu nebo galerii. Ale už jsem si ve škole zvykla... Mám tam přátele... Volné prázdniny...“ Nejistě se na mě podívala. Byl nejvyšší čas ji vysvobodit. V otevřeném prostoru působila jako vyplašené zvířátko. Pocítil jsem naléhavou potřebu vzít ji neprodleně pod ochranné křídlo, aby se mohla v bezpečí uklidnit a osvěžit. Za léta praxe jsem ale věděl, že nic takového by její problém ve skutečnosti nevyřešilo. Přesto právě u ní byl tento pocit mimořádně silný.